

Levereregler for e-post – Act Street-wise

Professor Gunnar Hartvigsen

Institutt for informatikk

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Universitetet i Tromsø

Innhold

- ✱ Lær deg å leve digitalt
- ✱ Elektronisk post – skriftlig eller muntlig?
- ✱ Retningslinjer for epost
- ✱ Spam
- ✱ IRL

”To be street-wise”

”Et nesten uoversettelig New York-uttrykk lyder ’to be street-wise’. Det betyr å være smart når du ferdes utendørs.

En hyggelig politimann jeg i sin tid intervjuet om dette, forklarte uttrykket slik:

’Du skal ikke være høflig mot fremmede som stopper deg på gata. Du skal aldri gi fyr til ungdommer som ber om ei fyrstikk. Du skal unngå folketomme gater når det begynner å bli mørkt. Du skal legge fra deg alle ekte og prangende smykker i safen på hotellet. Du skal studere kartet på forhånd, før du begir deg ut på byen, og legge opp ei rute med et klart definert mål. Så skal du gå ledig og naturlig, som om dette var noe du gjorde hver eneste dag.”

- Arvid Bryne: ”En farlig by?”, i Henry Notaker (red.), ”New York på den annen måte”. Cappelen, 1988.

Du må lære deg å leve digitalt

- ☀ Tekstlig kommunikasjon = kommunikasjon med bruk av et begrenset antall sanser
- ☀ Du må kunne opptre "normalt" i en virtuell virkelighet
- ☀ Du må kunne omgås alle folkeslag — alle typer kulturer
- ☀ Det finnes ingen grenser i den digitale verden

Du må lære deg å leve digitalt

- ☀ Du kler på deg din digitale forbindelse om morgenen
- ☀ Du er nødt til å ta utgangspunkt i din verden — hva er tillatt / ikke tillatt
- ☀ "Hackere" har aldri vært helter, og vil aldri bli det!

Du må lære deg å leve digitalt

- ✱ Pratekanaler (irc), hvor du opptrer under falskt flagg, gir skremmende perspektiver når disse overtar mye av det sosiale livet
- ✱ Dette gjelder egentlig også for epost

Du må lære deg å leve digitalt

- ☀ Dersom tilværelsen bygger på en livsløgn, dvs. at du ikke er den du gir deg ut for, og at du aldri trenger å stå til rette for det heller, og dette foregår det meste av tiden, så vil vi få et underlig samfunn

Elektronisk post – skriftlig
eller muntlig?

Elektronisk post — skriftlig eller muntlig?

- ✱ Viktig spørsmål: Er elektronisk post muntlig eller skriftlig?
- ✱ Noen bruker kun små bokstaver for å understreke at teksten er uformell (muntlig)
- ✱ Noen bruker emoticons, dvs. 3-4 tegns symboler som må leses liggende
- ✱ Noen bruker TLA / ETLA

Elektronisk post — skriftlig eller muntlig?

- ✱ Er det mulig å kun oppfatte elektronisk post som en form for muntlig kommunikasjon?
- ✱ Elektronisk post kan lagres og videregives og endres

Elektronisk post — skriftlig eller muntlig?

- ✦ Vi justerer våre handlinger ut fra respons fra andre personer rundt oss — slik respons blir mye vanskeligere å fange opp i en elektronisk verden

Retningslinjer for elektronisk post

Retningslinjer for e-post

- ✿ Sørg for at det du sier er sant
- ✿ Et tema per melding — ikke vær for lang
- ✿ Lag en informativ overskrift
- ✿ Presenter den viktigste informasjonen i de første setningene
- ✿ Bruk korte avsnitt og hold deg til saken
- ✿ Bruk mellomrom mellom avsnitt

Retningslinjer for e-post

- ✦ Bruk "farger":
  - ✦ *asterisks*
  - ✦ emoticons :-)
  - ✦ innrykk
- ✦ Ikke ROP (dvs ikke bruk STORE BOKSTAVER)

Retningslinjer for e-post

- ✱ Bruk enkelt språk
- ✱ Ikke gjenta deg selv
- ✱ Bruk humor med forsiktighet
- ✱ Bruk en stil som passer for anledningen

Bruk en stil som passer for anledningen

Typisk e-post:

Kjærrer Kari!! Møtet må flyttes til klåkken 1300. Kan du prøve å få med den småfeite sjefen dinn - slik at vi får signa kontrakten.. :-)Jens...

- ☀ Mange e-postbrukere tar seg friheter og tror de kan skrive og si hva som helst på epost. Men den muntlige og uformelle stilen mange bruker virker mer brutal når den kommer som e-post.

Bruk en stil som passer for anledningen

☀ Kjære Kari

- ☀ Høflige innledninger på e-posten kuttes ofte ut selv når det dreier seg om en forretningsmessig melding.
- ☀ Det er viktig å skille mellom privat personlig e-post og forretningsbrev, men mange tviholder på den uformelle og nære formen – som mottager kan oppfatte som sarkastisk og nedlatende.

Bruk en stil som passer for anledningen

☀ Hei Knut,

- ✿ innleder mange e-posten med - selv om de knapt kjenner Knut.
- ✿ Mange kvinner får jobb-basert e-post med innledningen Kjære Kari og Kjære Bjørg - til tross for at de aldri har snakket med avsenderen.
- ✿ I tradisjonelle brev er "kjære" som regel forbeholdt familie, nære venner og kjærester.
- ✿ Det er viktig å bruke en stil som passer til anledningen.

Retningslinjer for e-post

- ☀ Vær høflig
- ☀ Vis hva som er andres meninger
- ☀ Les gjennom e-posten før du sender den
- ☀ Vær oppmerksom på kulturelle forskjeller
- ☀ Tilkjennegi hvem du er
- ☀ Kontroller mottaker-adressen en gang til!

Retningslinjer for e-post

**Skriv aldri noen i en e-post
som du ikke ønsker å se i avisen!**

Retningslinjer for e-post

- ☀ HUSK at selv om du sletter din e-post så kan det finnes kopier andre steder
- ☀ Selv om Oliver North slettet all tvilsom e-post, så hadde driftsgruppen sikkerhetskopier av posten hans

Profesjonelle datasvindlere gir seg ut for å være unge, vakre kvinner

- ☀ Terje Fjellstad ble i april i fjor kontaktet av «Susann Nilsen» via et datingbyrå på Internett. Men «Susann Etter at Dagbladet før jul skrev om norske «Mette» som lurte 15 danske menn til å betale 1100 kroner hver for å møte henne, har flere personer kontaktet avisa.
- ☀ Alle forteller den samme historien; om personer som på datingbyråer på Internett utgir seg for å være single, arbeidsledige kvinner med dårlig råd, som er på flyttefot og ønsker kontakt med menn i den landsdelen de skal flytte til.

Profesjonelle datasvindlere gir seg ut for å være unge, vakre kvinner

- ☀ Tre menn, en fra Rogaland (29), en fra København (57) og Terje Fjellstad (65) fra Finnsnes i Troms forteller at de har fått det samme maskinskrevne brevet fra henholdsvis «Monica», «Mette» og «Susann».
- ☀ Ordlyden i brevene er nøyaktig den samme. Det eneste som er forskjellig, er datoene, avreisetidspunktene og signaturnavnet. I brevene blir mennene bedt om å sende penger kontant til en postadresse i Oslo - penger som skal dekke reisekostnadene for å besøke mennene.
- ☀ Terje Fjellstad ble i april i fjor kontaktet av «Susann Nilsen» på datingbyrået finnenvenn.no. «Susann» utga seg for å være ei ung jente fra Oslo som hadde fått ny jobb i Tromsø og snart skulle flytte dit. Hun ønsket dermed å komme i kontakt med single menn - og ønsket å besøke Terje en helg.

Profesjonelle datasvindlere gir seg ut for å være unge, vakre kvinner

- ☀ - Hun skrev at hun var arbeidsledig og ikke hadde penger. Hun spurte om jeg kunne sende 1400 kroner i en konvolutt til en postadresse i Oslo. Pengene skulle hun bruke til å betale flybilletten.
- ☀ **I det samme brevet forklarte hun også at siden mobiltelefonen var ødelagt og hun verken hadde Internett eller fasttelefon, måtte all kontakt gå gjennom brevkorrespondanse. Det gjorde Terje mistenksom.**
- ☀ For ikke fantes det noen «Susann Nilsen» på oppgitt postadresse i Oslo i telefonkatalogen. En kjapp sjekk med Folkeregisteret bekreftet dette. Da Terje svarte på «Susanns» henvendelse og sa at han kunne overføre penger til hennes bankkonto, fikk han bare et nytt ferdig maskinskrevet svar lik tidligere brev bare med den forskjell at besøket ble utsatt.
- ☀ - Jeg har hørt via en venninne at en annen mann har blitt utsatt for «Mette», men han ville ikke snakke med meg. Folk flest vil neppe la andre få vite at de er blitt lurt, og mange vil heller ikke framstå som single menn som søker damer på Internett, sier Fjellstad.

Profesjonelle datasvindlere gir seg ut for å være unge, vakre kvinner

- ☀ Dagbladet har sjekket adressene til «Monica», «Mette» og «Susann», som hevder de bor i Oslo. På samtlige steder er det plassert en anonym postboks i gamle bygårder. Ingenting tyder på at de bor på de oppgitte adressene.
- ☀ **Terje anmeldte «Susann» til politiet i Oslo, men saken ble henlagt. Det forarger Terje.**
  - Politiet kan for eksempel overvåke aktuelle postkasser. Finnenvenn.no var også villige til å gi politiet opplysninger om personen som opprettet konto hos datingbyrået, sier Fjellstad.
- ☀ Etterforsker Lars Inge Asheim ved Grønland politistasjon i Oslo mottok anmeldelsen:
  - ☀ - Først etterforsker vi ran, voldssaker og familiemishandling. Av prinsipp kan jeg si at det aldri er særlig lurt å sende penger til personer du ikke kjenner.

Epost er som postkort

- ☀ - **Datatilsynet mener epost er like usikkert som å sende et åpent postkort. Sintef-tabben som avslørte detaljer om kvinners sex-liv viser det.**
- ☀ Postkort er hyggelig å sende - og å få, men egner seg ikke for fortrolig informasjon.
- ☀ Sjefen, kolleger og driftspersonale kan ha tilgang til epost til deg.
- ☀ Aksess kan bli logget, og det er mye mer sårbart enn et brev.
- ☀ - Det er så mange punkter hvor epost kan stoppes og leses på enkelt vis. Det er mer som et åpent postkort, sier informasjonsrådgiver Gunnel Helmers i Datatilsynet.
- ☀ Forrige uke skrev Teknisk Ukeblad at Sintef sendte ut en epost til alle deltakerne i en anonym helseundersøkelse hvor alle mottagerne kunne se de andre deltagernes epostadresse.
- ☀ Kvinner som hadde hatt mer enn fire sexpartnere da undersøkelsen startet, fikk ikke delta.

Epost er som postkort

- ☀ Ved å sende ut epostadressene til deltakerne avslørte dermed Sintef at kvinnene hadde hatt fire sexpartnere eller mindre.
- ☀ Legemiddelgiganten MSD står bak studien, hvor Sintef er ansvarlig for undersøkelsen i Midt-Norge.
- ☀ – Denne saken kommer ikke til å få konsekvenser for vårt samarbeid med Sintef, sier informasjonssjef Vidar Sie i MSD til Teknisk Ukeblad.
- ☀ Datatilsynet mottok tidligere mange henvendelser fra folk som reagerte på uprofesjonell bruk av epost, ved at alle mottagere blir limt inn i "til" eller "kopi"-feltet.
- ☀ - Da jeg startet i 1998, hadde vi mange slike henvendelser. Men etterhvert har det blitt færre og færre, sier Helmers.
- ☀ Hun vet ikke om dette skyldes at problemet har blitt mindre, eller at folk har blitt så vant til det.
- ☀ - Noen unntak dukker fortsatt opp. At forskere sender ut identiteten til sine respondenter har jeg imidlertid aldri vært ute for tidligere. Den er ganske drøy, sier Helmers til Teknisk Ukeblad.

SPAM

NYHEDERNE

ANNONCER

Uralic
Ocean

Lær 29 sprog på e-læring!

Videnzonen.tv2.dk
- Her kan du lære det!

- » Forside
- » Nyhedsliste
- » Nyhederne fra tv
- » Baggrund
- » På mobilen
- » Gode ideer

Sektioner

- » Muhammed-sagen
- » Terror
- » Politik
- » Kongelig
- » Bagsiden
- » Dags Dato
- » Station 2
- » Vejret
- » IT-nyheder
- » Om Nyhederne

Søg i arkivet

» Avanceret søgning

Se video

Vi drukner i spam - selv om 95 procent er filtreret fra

26-08-04: 08:33

Af Ole Stuhr

Mængden af spam vokser eksplosivt. Ifølge Bill Gates, lederen af Microsoft, sendes der i øjeblikket fire gange så mange spam-meddelelser som regulære mails.

Så tilsyneladende er kampen mod spam tabt, og alle anstrengelser for at dæmme op for den uønskede mail har været forgæves.

Men det er Bill Gates ikke enig i.

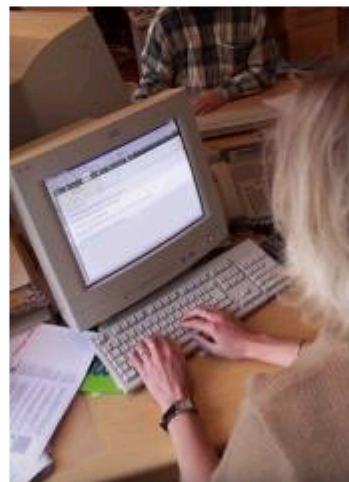
95 procent af spam-mailet fanges af filtre
Siden Microsoft introducerede sin filterteknologi SmartScreen til Outlook 2003, MSN 8 og MSN Premium og Hotmail ved Comdex-messen i Las Vegas sidste år i november, har filtrene blokeret mere end 95 procent af den indgående spam i Hotmail-systemet.

Det fremgår af en statusrapport, som Gates har lagt ud på Microsofts hjemmeside.

Tre milliarder meddelelser - hver dag

Og når de fleste internetbrugere stadig klager over, at deres indbakker svømmer over med junkmail, forklarer Microsoft-bossen det med, at der sendes næsten tre milliarder meddelelser hver dag.

Meget tyder altså på, at den effektive filterteknologi har betydet, at spammerne blot har øget produktionen. Derfor kan filterteknologien heller ikke stå alene, pointerer Bill Gates.

Effektive filtre har fået spammere til at øge produktionen af junkmail. Foto: Scanpix

Seneste nyheder

Menneskesmuglingsskoler i Afrika
Taxaboykot af lufthavnen i Kastrup

Kun fem pct. bilindbrud opklares
Tømmerflådemand mistænkt for PR

Den sundhedsmæssige ulighed vokser

Vold præger irakiske forhandlinger

Bin Laden går ind i karikatur-sag

Skattesnyd med ferieboliger

Nepal: Demonstration trods forbud

Iran: Uran-berigelsen fortsætter

» Se flere...

Se Nyhederne fra tv

Se seneste udsendelse

Seneste baggrund

Kendt hardliner er ny irakisk leder

Fornemmelse for en flygtningefamilie

Krigsherren og paria på vej til Danmark

Bag om udsmidningskampen i boligforeningerne

Minister i fødevareskandale

» Se flere...

Se også

Gratis e-læring

Tag et kursus. Klik ind på videnzonen og se hvordan

Se mere her

Pink vil være nøgen

Popstjernen Pink afslører at hun hader at have tøj på

Læs historien her

■ NYHEDERNE

Menneskesmuglings- i Afrika

Taxaboykot af lufthavnen i Kastrup

■ SPORTEN

Brøndbys gulddrøm døde på benden

Norge taper milliarder på spam

- ☀ **I 2006 vil norske arbeidstakere til sammen bruke 2,6 millioner dager på sletting av søppelpost. Totalt vil nesten 3 milliarder kroner gå tapt.**

Det viser en beregningsmodell fra Commtouch. Gjennom 2005 har it-analyseselskapet registrert en økning i spam på opptil 40 prosent, ifølge en pressemelding fra pressekontoret.

- ☀ - Hver gang noen henter fram kalkulatoren og regner ut hvor mye penger spam faktisk koster næringslivet og samfunnet, får man ganske skremmende tall, sier Knut Øyvind Blystad-Dammen, administrerende direktør i it-sikkerhetselskapet Protego.
- ☀ Ifølge en undersøkelse gjennomført av det engelske fagtidsskriftet Silicon, står it-sikkerhet høyt på 2006-agendaen til it-sjefene. To av tre it-sjefer svarer at de har sikkerhet som topprioritet i år.
- ☀ - It-sikkerhet er en bransje i fremgang, og for vår egen del budsjetterer vi med en vekst på 45 prosent i 2006, sier Blystad-Dammen.

Norge taper milliarder på spam

- ☀ Mot slutten av 2005 var det legemidler som ble mest aktivt markedsført via søppelpost, gjerne av den litt pikante sorten. I førjulstiden ble det ikke overraskende også en økning i antall gaverelatert spam, mens uønsket e-post om pengespill og ymse finansielle "muligheter" ikke opplevde den samme veksten.
- ☀ - Spammerne konsentrerer innsatsen sin der hvor det er mest penger å hente. Det kan bety at folk flest nå har tatt mer til vettet og ikke lenger lar seg lure av pengerelatert spam og nigerianske prinser. Derimot er det tydeligvis fremdeles mange som faller for helserelatert spam, sier Blystad-Dammen.

•

30 milliarder spam-mail daglig i 2006

- ✦ Analyseselskapet IDC anslår at det i 2006 vil sendes ufattelige 60 milliarder e-postbeskjeder hver eneste dag. Det er dobbelt så mange som i 2002.
- ✦ Omkring halvparten av all e-post som sendes i 2006 vil være spam-mail.

Anti-spam filter for Outlook - Outlook Express og servere

SPAMfighter er Europas ledende utvikler av søppelpostfilter. Programmet tilbyr søppelpostbeskyttelse over hele verden til mer enn en million hjemme- og kontorbrukere på PC og servere.

Hvis du trenger et Spamfilter hjemme eller på kontoret, eller hvis du vil beskytte en server mot spam, har du kommet til det riktige stedet.

1.198.385 brukere er allerede beskyttet mot spam av SPAMfighter, og i de siste 24 timene har det kommet til 2.636 nye SPAMfightere. Hvis en SPAMfighter mottar en søppelpostmelding som ikke automatisk gjenkjennes av programmet, vil den fjernes fra alle andre SPAMfightere så snart brukeren med et enkelt klikk rapporterer den inn i systemet.

SPAMfighter er et **gratis** dansk spamfilter til Outlook og Outlook Express, og filteret blokkerer automatisk og effektivt mot spam og **Phishing**.

Når du henter epost, vil SPAMfighter automatisk filtrere søppelpost over i en separat mappe, som du selv enkelt kan kontrollere og tømme. Hvis du mottar en søppelpost som ikke blir blokkert av filteret, kan du ved å trykke på én knapp anmelde og fjerne spammailen fra de andre 1.198.385 SPAMfightere fra 207 land/områder.

SPAMfighter krever:

Operativsystem	Windows XP, 2000, 98 eller ME
Email-program	Microsoft Outlook eller Outlook Express
Hukommelse	min. 64 MB

Hent SPAMfighter Pro og prøv den helt gratis i 30 dager. Privatbrukere vil etter de 30 dagene automatisk få den 100 % gratis SPAMfighter Standard. Firmabrukere kan fortsette med å bruke SPAMfighter Pro hvis de **betaler kr. 200 inkl. mva.**

Last ned SPAMfighter

Les mer om SPAMfighter [Her](#).
Finn forhandlere av SPAMfighters produkter [her](#).

SPAMfighter Exchange Modul, SMTP Anti Spam Server og Hosted Spam Filter er effektive og brukervennlige løsninger til å beskytte bedrifter, organisasjoner og privatpersoner mot spam- og phishing-svindel.

Fikk 720.000 i e-post bot

- ✱ En domstol i Oregon har ilagt en ung mann 720.000 kroner i bot for å ha bombet 20.000 e-postbrukere med uønsket reklame for boken "How to Profit from the Internet". Dommen er den første i sitt slag i USA.
- ✱ Mannen ble bøtelagt for brudd på loven om utsending av villedende informasjon i tittelfeltet på e-posten og for bruk av ugyldig e-postadresse som avsender, melder Cnet.
- ✱ Den unge e-postutsenderen hevdet i retten at han ikke hadde til hensikt å bryte mot noen lov og viste til at han hadde tjent under 5000 kroner på salget av bøkene.
- ✱ Loven som ble benyttet, er laget for å begrense masseutsending av reklamepost, som har blitt et stort problem på internett de siste årene.

Nettavisen, 25.10.2002

Epost er på dødsleiet

- ✱ Epost-æraen er over. Det går ikke fort nok, det er for mye tull i innboksen og andre kommunikasjonsmåter tar over.
- ✱ Epost har blitt sneglepost, sammenlignet med nye, konkurrerende teknologier.
- ✱ - Jeg skal ikke gå så langt som å si at epost er død, men SMTP-epost slik vi kjenner det, er ganske nær, sier Eldar Turvey, administrerende direktør i Scansafe.
- ✱ Scansafe er et britisk selskap spesialisert på webskanning, filtrering og annen nettovervåking. Turvey snakker til en forsamling journalister i forbindelse med sikkerhetskonferansen Infosecurity i London.

Epost er på dødsleiet

- ✱ Flyttingen over til mer effektive kommunikasjonsformer, særlig øyeblikksmeldinger (IM instant messaging), er kommet langt allerede. Trenden er egentlig åpenbar:
- ✱ - I Sør-Korea bruker 90 prosent av alle under 20 aldri epost. Fire av ti amerikanere på nettet bruker IM og 24 prosent av dem oppgir at de bruker IM oftere enn epost. En undersøkelse i regi av Business Week oppgav 90 prosent av bedriftene at de brukte IM, sier Turvey.

Epost er på dødsleiet

- ✱ I statistikk referert av Messagelabs var 70 prosent av all epost sendt i 2005 søppelpost. Ifølge den samme statistikken inneholdt en av 34 epostmeldinger forsøk på identitetstyveri.
- ✱ Men det er ikke bare den overveldende mengden uønsket epost som gjør at IM foretrekkes.
- ✱ - Når du er vant til å kommuniserere i sanntid, blir epost altfor treigt, sier Turvey.
- ✱ Og det er ikke bare øyeblikksmeldinger som utfordrer tradisjonell epost. For eksempel tar såkalte RSS-feeder mer og mer over for vanlige epost-nyhetsbrev. I tillegg tar web-basert epost over for tradisjonelle epostsystemer som Outlook.

Epost er på dødsleiet

- ☀ Store deler av befolkningen i store deler av verden har dessuten fått bredbåndslinjer, som åpner for web-aktiviteter som wiki-er og andre kunnskaps- og samarbeidsmodeller.
- ☀ Og, ikke minst, Skypes gjennombrudd sørger for at tale er tilbake!
- ☀ - Gratis tale over internettprotokollen er endelig kommet i en form som gjør det tilgjengelig og enkelt. Folk vil i større grad snakke sammen igjen, i stedet for å sende epost til hverandre, sier Scansafe-direktøren.

Hvem eier e-posten?

- ☀ **Kan sjefen lese gjennom e-poseden din og ha sitt på det tørre, eller er den bare for dine øyne?**
- ☀ DIN ELLER MIN? Svært mange bedrifter har ikke klare regler på hvem som kan lese den enkeltes e-post.
- ☀ Reglene er uklare, men det vekker sterke følelser når sjefer eller andre leser ansattes e-post.
- ☀ Nå er det flere som medler seg på banen for å lage kjøreregler.
- ☀ — Tilsynene har vist oss at arbeidsgivere i liten grad har utformet nødvendige retningslinjer for bruk av e-post, sier Georg Apenes i Datatilsynet.
- ☀ Det er på tide at bedriftene avklarer slike forhold. Datatilsynet, NITO og flere private bedrifter utarbeider maler som kan tilpasses de ulike organisasjoner.
- ☀ - Bedriftene må ha regler for hvem som eier den enkeltes e-post og de bør ha en it- eller e-post instruks, sier sikkerhetsrådgiver Petter Kjærstad i konsulentselskapet Proaktiv IT.

Hvem eier e-posten?

- ☀ Selskapet har utviklet maler for opprettelse av slike instruksjoner. De er et grunnlag for at den enkelte bedrift skal kunne tilpasse dem til egne behov og samtidig være i overensstemmelse med norsk lov.
- ☀ - Personopplysningsloven legger opp til at arbeidsgiverne utformer nødvendige regler selv, og avveier egne behov opp mot arbeidstakernes behov for personvern, sier Kjærstad.
- ☀ Bedriftene må selv finne ut hvilke regler som skal gjelde på en rekke områder slik som privat bruk av firmapost, hjemmekontorer, tilgang til webmail, filtyper, lagring av private informasjon, tilpasning for tillitsvalgte og verneombud, innsyn, stikkprøver og kontroll, sletting og destruering, mengde, osv,.

Emoticons el. smileys

- ✱ Emoticons / smileys har siden 80-tallet vært anvendt i elektronisk post, news og IRC for å uttrykke følelser
- ✱ I skriftlig kommunikasjon formidles kun 50% av budskapet (- kroppsspråk)
- ✱ Emoticons kan være viktig for å forhindre misforståelser
- ✱ Lese ved å roter teksten 90%
- ✱ TLA (Three Letter Acronyms) og ETLA (Extended Three Letter Acronyms) er også vanlig. (Sparer tastetrykk)

Vanlige Emoticons

- :-) I'm happy
- (-: I'm a lefty
- ;-) I'm winking
- :-(I'm sad
- :-| I'm frowning
- :-o I'm yelling/shocked
- ~~:-[I'm flaming mad
- :-\$ Money talks
- :-P I'm sticking out my tongue..
- :-@ I'm swearing a blue streak
- :-{..... I have a big mouth

Litt mindre vanlige Emoticons

8-)	I wear glasses
:-!	I'm a smoker
:'-(	I'm crying
:-...(:-)...	I have a runny nose
:-B	I have buck teeth
:-))	I have a double-chin
@:-)	I'm East Indian
\$-)	I'm a yuppi
:*)	I have a pimple on my nose
-)	I'm sleeping
>:-)	I'm in a devilish mood

Vanlige Acronyms (TLA)

LOL	Laughing out loud
ROFL	Rolling on floor laughing
ROFLMGO	Rolling on floor laughing my guts out
IMO	In my opinion
IMHO	In my humble opinion
IMNSHO	In my not so humble opinion
IOHO	In our humble opinion
<g>	Grin
<b>	Blush
<s>	Smile

Vanlige Acronyms (TLA)

BRB	Be right back
BTW	By the way
DYK	Did you know
FWIW	For what it's worth
IAE	In any event
OTOH	On the other hand
JAM	Just a minute
ISTM	It seems to me
TTFN	Ta ta for now
NRN	No reply necessary
TIA	Thanks in advance

Vanlige Acronyms (TLA)

- ✦ Husk at du kommuniserer med virkelige mennesker — mennesker som har følelser som kan bli såre

IRL

In real life

IRL

- ☀ Alle med Internet må forholde seg til to ganske så forskjellige verdener — den virkelige og den virtuelle (kunstige).
- ☀ En del har allerede rukket å etablere et sosialt liv "på nettet", noen fører sogar det meste av sitt "sosiale" liv der.
- ☀ Howard Rheingold: "The Virtual Community" forteller om WELL (Whole Earth 'Lectronic Link), et datamaskinbasert konferansesystem.

IRL

- ✦ Rheingold forteller hvordan normer for oppførsel ble etablert, endret og reetablert etter hvert som stadig flere personer tok del i konferansene.
- ✦ Selv om man etterhvert føler at man blir kjent med dem man kommuniserer med via datamaskinen, så er spranget fra et elektronisk til et virkelig møte stort.

IRL

- ✦ Rheingold beskriver sitt første møte med WELL deltakere IRL (In Real Life) som noe av det merkeligste han hadde vært med på.
- ✦ Selv om de viste svært mye om hverandre gjennom måneder og år med samtaler og betroelser, så vandret han inn i et rom med bare ukjente ansikter — han hadde aldri sett dem før.

IRL

- ✦ Det er sannelig ikke enkelt å trekke analogier mellom så to fjerne liggende verdener.
- ✦ Selv om man f.eks. ikke ville kopiere et bilde fra en bok og anvende dette som illustrasjon i en plakat, så oppleves situasjonen ganske forskjellig dersom man scannet inn det samme bildet og gjorde det offentlig tilgjengelig via sine egne web-sider.

IRL

Problemet er dels manglende erfaring i å forholde seg til en virtuell virkelighet og dels manglende skolering